

Łódzkie pokazało to, co ma najlepsze

Udana prezentacja naszego województwa podczas Światowej Wystawy EXPO 2020 w Dubaju.

Strona 5

Nowe życie dla Pilicy i Zalewu Sulejowskiego

Program Pilica LIFE to olbrzymia szansa dla rzeki i zalewu. Jego strategicznym celem jest poprawa jakości wody.

Strona 6

To tu żył ostatni tur na ziemiach polskich

Bolimowski Park Krajobrazowy świętuje 35-lecie powstania.

Strona 12

łódzkie.pl

CZASOPISMO SAMORZĄDOWE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

ISSN 2720-2135 NR 6 (225) GRUDZIEŃ 2021

piotrków trybunalski, powiaty: betchataowski, łódzki wschodni, piotrkowski, radomszczański

Bezpieczny senior za kierownicą

Seniorzy z całego regionu doskonałą techniką jazdy samochodem, by czuć się pewniej na drogach.

Strona 11

Rekordowe pieniądze dla ŁÓDZKIEGO

#Polski Ład

Jeszcze nigdy nie udało się pozyskać tak dużych pieniędzy dla województwa w ramach współpracy z rządem. Ponad 1,8 miliarda zł z programu Polski Ład dostaną na inwestycje samorządy z naszego regionu. Z tego ponad 94 miliony zł otrzymał samorząd województwa łódzkiego.

94 mln. zł

modernizacja
150 km
dróg
wojewódzkich

zakup
20 autobusów
hybrydowych

strona 3 i 4

Krzyże Zasługi za walkę z pandemią

Wojewoda łódzki Tobiasz Bocheński oraz marszałek województwa łódzkiego Grzegorz Schreiber uhonorowali mieszkańców województwa łódzkiego, którzy zasłużyli się podczas walki z pandemią koronawirusa.

ANDRZEJ ADAMCZEWSKI

Pracowali na pierwszej linii frontu tej trudnej, niespodziewanej wojny. Z zaangażowaniem walczyli o zdrowie i życie mieszkańców Łódzkiego. Stali na straży tego, aby w jak największym stopniu uchronić nas przed rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2. Dbali, żeby nasze placówki medyczne były dobrze przygotowane i wyposażone, a tym samym, by można było w nich skutecznie leczyć chorych na Covid-19. 20 października zostali za to docenieni i usłyszeli gorące słowa podziękowania.

Odnaczenia państwowe - złoty, srebrny i brązowy Krzyż Zasługi odebrali w Filharmonii Łódzkiej z rąk

wojewody Tobiasza Bocheńskiego oraz marszałka Grzegorza Schreibera. Poświęcony im uroczysty koncert „Wdzięczni za walkę z pandemią” objął patronatem minister zdrowia Adam Niedzielski. Wśród gości byli między innymi senatorowie: profesor Michał Seweryński i Maciej Łuczak oraz posłowie: Grzegorz Lorek, Marek Matuszewski, Tadeusz Woźniak.

- To wyjątkowy dzień, bo po raz pierwszy zebrali się państwo wszyscy w jednym miejscu - mówił wojewoda Tobiasz Bocheński. - Walka z pandemią odbywa się na wielu frontach, choć to jedna wojna. Dzięki państwa współpracy w różnych miejscach możliwe było przeprowadzenie

województwa łódzkiego przez ten trudny czas.

- Zostali dziś państwo uhonorowani najważniejszymi odznaczeniami państwowymi. Mam zaszczyt je państwu wręczyć, ale przede wszystkim kieruje nami wdzięczność. To ona nas tu przywiodła i to ona nakazuje mi z całego serca wam podziękować - powiedział marszałek Grzegorz Schreiber.

Medale, na wniosek wojewody łódzkiego, prezydent RP Andrzej Duda nadał 195 osobom. Wśród odznaczonych kilkudziesięcioosobową grupę stanowili przedstawiciele placówek medycznych i instytucji należących do samorządu województwa łódzkiego.

Podczas gali w Filharmonii Łódzkiej, która odbyła się 20 października, odznaczenia wręczali wojewoda Tobiasz Bocheński oraz marszałek Grzegorz Schreiber

Nasze zaangażowanie zostało docenione

Łódzkie zostało nagrodzone w konkursie „Samorząd promujący zdrowie”. Jurorzy konkursu byli pod wrażeniem naszych programów profilaktycznych.

Nagrody zostały wręczone podczas uroczystej gali w Szczawnicy. Odebrał je Piotr Adamczyk, wicemarszałek województwa łódzkiego

Konkurs jest organizowany przez Quality Institute. Docenione przez jury zostały programy profilaktyczne, inicjowane i realizowane przez samorząd województwa łódzkiego, między innymi: wykrywania nowotworów płuc, szczepień przeciwko grypie sezonowej dla personelu medycznego oraz realizowany wspólnie z resortem zdrowia program kompleksowej ochrony zdrowia prokreacyjnego w Polsce w latach 2016-2020.

Samorząd realizował także projekty „Łódzkie promuje zdrowie psychiczne” czy „Łódzkie dba o zdrowy układ krążenia”, skierowane do dzieci i dorosłych.

Ale to nie wszystko. Łódzkie współpracuje także z organizacja-

mi pozarządowymi przy realizacji dwóch szczególnie wyjątkowych programów. Jeden z nich dotyczy pomocy psychologicznej dla osób w stanie kryzysu, drugi - świadczeń pielęgnacyjno-opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób powyżej 65 roku życia.

Samorząd województwa łódzkiego wykorzystuje również pieniądze z Europejskiego Funduszu Społecznego, wdrażając kilkanaście programów profilaktycznych, m.in. narządu ruchu, rehabilitacji kardiologicznej, psychiatrycznej, onkologicznej, a także profilaktyki problemów zdrowotnych, takich jak cukrzyca, nadwaga i otyłość oraz choroby układu krążenia.

Ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego wspierana jest realizacja populacyjnych programów profilaktycznych wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego, piersi i szyjki macicy.

Do największych sukcesów samorządu należy zaliczyć projekt walki z SARS-Cov-2, wart już ponad 162 miliony złotych. Zakupione zostały środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt i aparatura medyczna za ponad 112 mln zł. W tym roku projekt jest kontynuowany. Kolejne 50 mln zł zostanie przeznaczony na wsparcie 30 placówek medycznych na zakup środków ochrony

Maciej Petrycki

Polski Ład - rekordowa dotacja dla Łódzkiego

Jeszcze nigdy nie udało się pozyskać tak znacznych środków dla województwa w ramach współpracy z rządem. Ponad 1,8 mld zł z programu Polski Ład dostaną na inwestycje samorządy z naszego regionu. Z tego ponad 94 mln zł otrzymał samorząd województwa łódzkiego. W ramach tych środków wyremontuje 150 km dróg wojewódzkich i kupi 20 hybrydowych autobusów, żeby usprawnić dojazd mieszkańców regionu do przystanków kolejowych. W ten sposób zarząd województwa kontynuuje likwidację białych plam komunikacyjnych w regionie.

JACEK GRABARSKI

- Rząd Prawa i Sprawiedliwości poprzez Polski Ład stworzył wielką szansę dla samorządów - mówi Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego

Podział pieniędzy w ramach programu został ogłoszony pod koniec października. Dla województwa łódzkiego była to historyczna chwila - przyznana mieszkańcom województwa kwota to aż 1,8 miliarda złotych.

- Nigdy w historii tak duże pieniądze nie trafiły do samorządów województwa łódzkiego. W przeważającej części są to pieniądze na infrastrukturę drogową, ale też na żłobki, przedszkola, obiekty sportowe, rozwój oświaty, wodociągi, kanalizację, oczyszczalnie ścieków i inne inwestycje - mówi wojewoda łódzki Tobiasz Bocheński na konferencji, podczas której przedstawił profity płynące dla samorządów.

- Środki z Polskiego Ładu trafią bezpośrednio do samorządów, czyli tak naprawdę do mieszkańców. Jako województwo chcemy rozbudować nasz system komunikacyjny, naszą zintegrowaną sieć połączeń autobusowych i kolejowych - dodał marszałek województwa łódzkiego Grzegorz Schreiber.

Samorząd województwa na rozbudowę systemu komunikacyjnego

otrzymał 94 mln zł. Pierwszy projekt polega na modernizacji nawierzchni 150 km dróg wojewódzkich wraz z poboczami. Wartość całej inwestycji szacuje się na 70 mln zł, rządowy wkład wyniesie ponad blisko 67 mln zł. Druga z planowanych inwestycji to zakup 20 autobusów hybrydowych oraz systemu biletowego dla przewoźników. 27-osobowe autobusy mają łączyć małe miejscowości z siecią połączeń kolejowych w Łódzkiem. Przewidywana wartość inwestycji wynosi 32 mln zł, a dofinansowanie rządu wyniesie ponad 27 mln zł.

- Rząd wprowadza samorządy terytorialne w złotą erę finansowania - chwalił program poseł Włodzimierz Tomaszewski i odniósł się do inwestycji planowanych przez Łódź. Stolica województwa dostanie 78 mln zł, z czego aż 61 mln 750 tys. zł na przebudowę ul. Szczecińskiej. To remont konieczny do tego, żeby na Teofilowie mógł powstać zapowiadany przez rząd zjazd z drogi ekspresowej S14. Tomaszewski przypomniał, że Łódź 10 lat temu zaniechała realizacji planów przebudowy ul. Szczecińskiej. - Teraz będzie musiała do nich wrócić, bo budowa drogi S14 jest na ukończeniu - mówił.

Poseł Marek Matuszewski jako wiceszef sejmowej komisji kultury fizycznej i sportu wymieniał nowe

hale sportowe, które powstaną w regionie. Poseł Tadeusz Woźniak przytoczył przykład gminy Dąbrowice, która jednorazowo otrzyma dwa razy więcej pieniędzy na inwestycje niż jeszcze kilka lat temu wynosił jej cały budżet.

Z przyznanych pieniędzy cieszyli się lokalni samorządowcy: - Projekt kanalizacji Tuszyna czekał na realizację 19 lat. Teraz będziemy mogli go wreszcie ukończyć - mówił burmistrz Tuszyna Witold Małecki.

- Małe gminy potrzebują takich zastrzyków inwestycyjnych, żeby zatrzymać u siebie młodych, wykształconych ludzi, którzy uciekają od nas do dużych miast - dodał podczas konferencji wójt gminy Zduny Krzysztof Skowroński.

- Środki z Polskiego Ładu trafią bezpośrednio do samorządów, czyli tak naprawdę do mieszkańców województwa - mówi marszałek Grzegorz Schreiber na konferencji, podczas której przedstawione zostały profity płynące dla samorządów z programu Polski Ład. W konferencji wzięli udział wojewoda Tobiasz Bocheński oraz między innymi posłowie Marek Matuszewski i Włodzimierz Tomaszewski

Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych ma na celu dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce. - Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Wysokość dofinansowania jest zależna od tzw. „obszaru priorytetowego” planowanej inwestycji. Pierwsza edycja pilotażowego naboru wniosków rozpoczęła się 2 lipca i trwała do 15 sierpnia 2021 roku. W tym czasie każdy samorząd czy ich związek mógł zgłosić maksymalnie trzy wnioski o dofinansowanie.

To nowe szanse dla nas wszystkich

Na wprowadzeniu społeczno-gospodarczego programu rządu Zjednoczonej Prawicy zyskają miliony mieszkańców naszego kraju.

18 milionów Polaków będzie płacić niższe podatki. To jeden z fundamentów Polskiego Ładu. Przyczynią się do tego podwyższenie kwoty wolnej od podatku do 30 tys. zł oraz podniesienie drugiego progu podatkowego z 85 do 120 tys. zł. Oznacza to duże ulgi dla osób o niskich i średnich dochodach, ale skorzystają nie tylko najgorzej uposażeni. Niezależnie, kto ile zarobił, zapłaci podatek tylko od nadwyżki ponad 30 tys. złotych rocznie. Dzięki temu w portfelach Polaków zostanie około 17 miliardów złotych.

Polski Ład wprowadza także korzystne rozwiązania finansowe dla rodzin. Będą to profity za wspólne rozliczanie się małżonków: w sumie 60 tys. zł kwoty wolnej od podatku, ale także zerowy pit dla rodzin 4+. To prorodzinna rewolucja w podatkach, dzięki której większość rodziców wychowujących co najmniej 4 dzieci, przestanie płacić PIT. Dzięki temu w portfelach rodziców zostanie rocznie około 335 mln zł.

Skorzystają również prawie wszyscy emeryci i renciści. Ponad 8 mln osób otrzyma wyższe świadczenia, dzięki temu, że podatek będą płacić tylko ci, których emerytury są wyższe niż 2,5 tys. zł. Kolejne pieniądze dla seniorów to PIT-0 dla osób pracujących po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Ważnym atutem Polskiego Ładu jest to, że zbudowanie domu jednorodzinnego do 70 mkw. będzie możliwe na podstawie zgłoszenia. Pozwoli to zaoszczędzić nawet kilka tysięcy złotych, bo nie będzie trzeba załatwiać pozwoleń na budowę, ustanawiać kierownika oraz prowadzić dziennika budowy. Polski Ład zwiększa też dostępność finansowania własnego mieszkania. Państwo za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego będzie gwarantować wkład własny potrzebny przy stara-

5

Fundamentów Polskiego Ładu

7% PKB
na zdrowie

Obniżka
podatków dla
18 mln Polaków

Inwestycje,
które wygenerują
500 tys. nowych
miejsc pracy

Mieszkanie bez
wkładu własnego
i **dom 70 m2**
bez formalności

Emerytura
bez podatku
do 2500 PLN

niu się o kredyt hipoteczny. To udogodnienie dla tych, którzy chcą mieć swoje pierwsze mieszkanie z rynku pierwotnego, szukają mieszkania na rynku wtórnym lub chcą wybudować własny dom.

17 miliardów zł

zostanie w kieszeniach Polaków dzięki ulgom podatkowym wprowadzonym w Polskim Ładzie

Przedsiębiorcy, oprócz kwoty wolnej (30 tys. zł) i wyższego progu podatkowego (120 tys. zł), zyskają także m.in. niższe stawki ryczałtu. Program oferuje też podatkowe preferencje dla firm, w tym rozwijających się i zdobywających nowe rynki.

Ulgi dla nas to jednak niższe wpływy z podatków do budżetów powiatów i gmin. Aby zabezpieczyć finanse samorządów przed skutka-

mi obniżenia podatków, rząd Mateusza Morawieckiego zaproponował rekompensatę, czyli tzw. subwencję wyrównującą. To 8 miliardów złotych na stabilizację samorządowych budżetów w 2022 roku. Dodatkowe 4 mld zł powiaty i gminy otrzymają na inwestycje wodno-kanalizacyjne.

Olbrzymią szansą dla samorządów jest Program Inwestycji Strategicznych - jeden z najważniejszych punktów Polskiego Ładu. Samorządy z naszego województwa dostały w jego ramach rekordową dotację na inwestycje - 1,8 miliarda złotych (o szczegółach piszemy na str. 3). A to dopiero początek, przed nami kolejny etap programu.

Jak ocenia wielu samorządowców z naszego regionu, Polski Ład to szansa zrealizowania inwestycji, na które wcześniej brakowało pieniędzy. Nawet starostowie, prezydenci, burmistrzowie i wójtowie, którzy wcześniej powątpiewali w skuteczność

programu, teraz się cieszą z pozyskanych dotacji i chwalą ich wysokością.

8 milionów

emerytów otrzyma wyższe świadczenia, dzięki temu, że podatek będą płacić tylko ci, których emerytury są wyższe niż 2,5 tys. zł

Jednak nie wszystkie samorządy obiektywnie oceniają zalety Polskiego Ładu. Przykład? Łódź. Otóż według rządzących stolicą województwa Koalicji Obywatelskiej i Lewicy, to Polski Ład jest winny tego, że w przyszłym roku łodzianie zapłacą więcej za przejazdy komunikacją miejską, za czynsze w lokalach komunalnych, nawet za bilety na baseny, do muzeów i teatrów. Jak straszą w łódzkim samorządzie, stolica województwa straci na wpro-

wadzeniu programu 300 milionów złotych. O tyle, według nich, mają się zmniejszyć wpływy z podatków w związku z ulgami, jakie daje Polakom rząd Zjednoczonej Prawicy, wprowadzając Polski Ład.

W łódzkim samorządzie nie wspominają jednak, że miasto dostanie subwencję wyrównującą. Jak informuje Ministerstwo Finansów, będzie to prawie 177 mln zł. Dlatego atak na Polski Ład to próba zrzućenia z siebie odpowiedzialności za podniesienie stawek czynszów, czy cen biletów komunikacji.

Łódź dostała też potężną dotację na inwestycje - 78 milionów złotych. Dzięki Polskiemu Ładowi w końcu będzie można rozbudować ulicę Szczecińską, a Teofilów zyska zjazd z drogi ekspresowej S14. To inwestycja, którą władze Łodzi niegdyś zaniechały. Na przebudowę ulicy Szczecińskiej miasto dostało prawie 62 mln zł. Na przebudowę ulicy Pomorskiej - ponad 16 mln zł.

#KwotaWolna #NiższePodatki

30 tys. kwoty wolnej dla wszystkich

- i to niższe podatki dla ponad 18 milionów Polaków
- i wejście w życie: **od 1 stycznia 2022 r.**

Dodatkowe środki dla samorządów w 2021 r.

- ▶ Dodatkowe **8 mld zł** podzielone algorytmem, opartym na obiektywnych danych
  - Pieniądze będą mogły wydać w tym lub przyszłym roku, zgodnie ze swoimi potrzebami
- ▶ Dodatkowe **4 mld zł** na wsparcie inwestycji wodno-kanalizacyjnych.
  - Środki będą dzielone według algorytmu i zostaną przekazane do gmin jako uzupełnienie subwencji ogólnej

Łódzkie pokazało to, co ma najlepsze

„Województwo Łódzkie. Nowoczesność inspirowana tradycją” – tak brzmiało hasło przewodnie naszego regionu podczas Światowej Wystawy Expo 2020 w Dubaju. To była doskonała promocja przedsiębiorczości i potencjału łódzkiego w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

ALEKSANDRA STAŃCZYK
JACEK GRABARSKI

- Expo to możliwość zaprezentowania całemu światu tego, co w naszym województwie najlepsze. Bardzo się z tego cieszę i jestem dumny - mówił Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego, który był jednym z ambasadorów wystawy. - Zostawiamy tutaj nasze serce i nasze myśli. Ważne jest również to, z jakimi nadziejami tutaj przybyliśmy. Celem było przedstawienie naszych przedsiębiorców. Ludzi, którzy aktywnie próbują wchodzić na rynki europejskie i światowe. Tutaj mieli do tego kapitalną okazję. Naszym zadaniem było im pomóc. Zrobiliśmy to, wykonaliśmy tę misję. Jesteśmy po wielu dobrych rozmowach. Nie przyniosą one efektów z dnia na dzień, jednak jestem przekonany, że wkrótce będziemy zbierać owoce tych działań.

Prezentacja naszego regionu odbywała w pawilonie Polski, w strefie wystaw czasowych. Trwała pięć dni: od 6 do 10 listopada. Motywem przewodnim interaktywnej prezentacji „Województwo Łódzkie. Nowoczesność inspirowana tradycją” był przemysł włókienniczy, jego tradycje historyczne i współczesność - nowoczesne technologie w dziedzinie tworzenia tkanin opracowywanych przy udziale przedsiębiorstw i ośrodków naukowych.

W Dubaju Łódzkie kusilo także tym, co zakorzenione w naszej tradycji, między innymi strojami, czy sokiem z naszych jabłek, który goście mogli samodzielnie przygotować.

Stoisko województwa łódzkiego zaprojektowały studentki Politechniki Łódzkiej Agnieszka Nowacka i Martyna Piech. Zaaranżowały je tak, by działało na wszystkie zmysły, łącznie ze smakiem i węchem. Wszystko zostało urządzone w aranżacji odwróconej grawitacji, czyli było odwrócone „do góry nogami”. Z sufitu zwisały rośliny, a zwiedzający chodzili po niebie. Stoisko podzielone było na trzy strefy: tradycji i kultury, przedsiębiorców oraz strefę immersji, w której można było „zanurzyć się” w naszym województwie i poczuć jego klimat.

Wystawie towarzyszył szereg wydarzeń dodatkowych, promujących region, prezentujących naszą gospodarkę, kulturę, sztukę i potencjał turystyczny. Były spotkania biznesowe z udziałem naszych przedsiębiorców oraz przedstawicieli biznesu z innych krajów, warsztaty dla dzieci prowadzone przez artystów ludowych z regionu. Muzycy Filharmonii Łódzkiej oraz artyści Teatru Wielkiego zaprezentowali między innymi utwory Moniuszki, Wieniawskiego, Chopina. Koncert fortepianowy zagrała Zuzanna Pietrzak, stypendystka marszałka województwa łódzkiego. Były też pokazy tańców ludowych oraz mody

Pawilon Polski podczas Expo. Uwagę przykuwały stalowe elementy symbolizujące migrujące ptaki

inspirowanej elementami tradycyjnych strojów ludowych z Łódzkiego.

Podczas wystawy oferty eksportowe zaprezentowali nasi przedsiębiorcy. Województwo promowało swoje walory i zachęcało do inwestowania. Były eventy, pokazy, warsztaty, konferencje prasowe, a wszystko służyło promocji produktów oferowanych przez firmy z Łódzkiego oraz regionu jako miejsca atrakcyjnego pod względem gospodarczym. I naukowym. Politechnika Łódzka nawiązała ważny kontakt z jedną z zagranicznych uczelni. Już niebawem będziemy mogli poinformować o szczegółach tego porozumienia.

Udział Województwa Łódzkiego w Expo 2020 był możliwy dzięki realizacji projektu „Łódzkie dla biznesu – umiędzynarodowienie przedsiębiorstw z Województwa Łódzkiego poprzez udział w Światowej Wystawie Expo 2020 w Dubaju” współfinansowanego z funduszy unijnych i budżetu samorządu województwa łódzkiego.

Na Expo w Dubaju Łódzkie pokazało między innymi to, co zakorzenione w naszej tradycji, w tym stroje i wzornictwo ludowe

Expo było okazją do nawiązania relacji, kontaktów, wymiany doświadczeń i rozmów

Podczas wystawy zaprezentowali się między innymi artyści Filharmonii Łódzkiej i Teatru Wielkiego oraz stypendystka marszałka województwa, pianistka Zuzanna Pietrzak

Światowa Wystawa Expo to międzynarodowe wydarzenie promocyjne, w ramach którego na wielu forach i w różnych formach prezentowany jest dorobek kulturalny, naukowy, gospodarczy, techniczny, czy też atrakcje turystyczne poszczególnych państw.

Expo 2020 w Dubaju trwa od 1 października 2021 roku do 31 marca 2022 r. Rozpoczęcie zostało opóźnione z powodu pandemii koronawirusa. Organizatorzy szacują, że wystawę zwiedzi nawet 18 milionów osób.

Pokaz mody - jedno z wydarzeń towarzyszących wystawie Łódzkiego w Dubaju

Nowe życie dla Pilicy i Zalewu Sulejowskiego

Olbrzymią szansą dla rzeki i zalewu jest program Pilica LIFE. Strategicznym celem jest poprawa jakości wody i różnorodności biologicznej wód Pilicy, ze szczególnym uwzględnieniem zbiornika sulejowskiego.

ANDRZEJ ADAMCZEWSKI
JACEK GRABARSKI

W spotkaniu poświęconym zagospodarowaniu Pilicy i jej dopływów wzięli udział uczestnicy projektu Pilica LIFE. Głównym miejscem narady były Smardzewice nad Zalewem Sulejowskim, ale jako że spotkanie miało charakter hybrydowy, z uczestnikami można było się też łączyć za pomocą internetu. W ten sposób otworzył spotkanie dotyczące programu jeden z jego pomysłodawców i głównych zainteresowanych marszałek województwa łódzkiego Grzegorz Schreiber.

Program Pilica LIFE ma być realizowany do roku 2030. Koordynuje go Państwowe Gospodarstwo

Wodne Wody Polskie. Jego niewątpliwym atutem programu jest rozmach. Projekt będzie realizowany w zlewni Pilicy obejmującej ok. 9 tysięcy kilometrów kwadratowych, na obszarze 93 gmin w obrębie pięciu województw. Oprócz łódzkiego są to województwa świętokrzyskie, mazowieckie, śląskie oraz małopolskie. To, co w tym projekcie jest najważniejsze dla mieszkańców naszego regionu i okolic Pilicy to walka z niedoborem wody i suszami, ale równie istotne będą neutralizowanie zagrożenia powodzią i poprawa jakości wody w Pilicy i zbiorniku sulejowskim.

- O tym, jak ważna to sprawa, przekonaliśmy się całkiem niedawno, bo latem 2020 roku, kiedy z przera-

żeniem obserwowaliśmy, jak szybko znika woda w Zalewie Sulejowskim. Kiedy oglądaliśmy uwięzione w błocie jachty, a przede wszystkim rozpacz ludzi, którzy zainwestowali tam pieniądze – mówi marszałek Grzegorz Schreiber.

Pilica wraz ze zbiornikiem sulejowskim stanowią istotny element rozwoju społeczno-ekonomicznego województwa łódzkiego i centralnej Polski. Tak ważny, że rozwiązanie występujących tu problemów zostało wpisane jako jeden z celów Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

Koszty całkowite projektu Pilica LIFE to aż 74 miliony złotych, z czego 43 mln zł to dofinansowanie z Unii Europejskiej.

Efekty współpracy samorządu województwa łódzkiego z Wodami Polskimi już można obserwować w naszym regionie. Wystarczy odwiedzić remontowane i przywracane w naszym regionie jazy, czy trwające pogłębianie rzeki Pilicy w okolicach Sulejowa

Projekt Pilica LIFE wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Łódzkiego. Co zakłada?

- Nasze gminy otrzymają wsparcie w działaniach pozwalających efektywniej zarządzać gospodarką ściekową na obszarach wiejskich. Powstanie między innymi 41 nowych, zaktualizowanych programów komunalnych dla gmin oraz 10 programów budowy kanalizacji w sołectwach.
- Powstanie unikalny w skali kraju system wspierania decyzji do zarządzania jakością wody w zbiorniku sulejowskim, a gminy otrzymają wsparcie w działaniach pozwalających efektywniej zarządzać gospodarką ściekową na obszarach wiejskich. System przyczyni się do ograniczenia ilości glonów i zmniejszenia intensywności występowania sinic. Pozwoli zapewnić trwałe bezpieczeństwo powodziowe Sulejowa. Dzięki temu systemowi możliwe będzie poprawienie jakości wody w sezonie letnim, co wiąże się z rozwojem turystycznym i gospodarczym regionu.
- Stworzona zostanie aplikacja do zarządzania gospodarką komunalną w gminach, czyli ewidencją, monitoringiem i kontrolą wytwarzanych ścieków - dla 53 gmin położonych wzdłuż Pilicy powyżej zbiornika sulejowskiego. Ograniczy to m.in. nielegalne pozbywanie się ścieków.
- Program zakłada również wsparcie dla rolników, w tym szkolenia dotyczące nowych rozwiązań ekologicznych w produkcji rolnej, które pomogą ograniczyć zanieczyszczenie środowiska i zwiększyć retencję wód.
- Powstanie 16 demonstracyjnych gospodarstw rolniczych o różnym profilu produkcji.
- Będą szkolenia i seminaria dla doradców rolnych, rolników, nauczycieli i uczniów szkół rolniczych łącznie dla około 1.500 osób.

Ćwiczenia ratowników i strażaków

Huk zderzonych pojazdów, uwięzione osoby oraz potrącenie pieszego - z takim scenariuszem musieli zmierzyć się strażacy i ratownicy medyczni podczas wspólnych ćwiczeń.

Zostały one zorganizowane na terenie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 10 przy ul. Pojezierskiej w Łodzi. Pracownicy wojewódzkiego pogotowia wraz z strażakami regularnie

ćwiczą, a to już trzecia edycja zajęć Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi i Wojewódzkiej Stacji Ratownictwa Medycznego w Łodzi, której organem założycielskim jest Samorząd Województwa Łódzkiego, oraz Szkoły Ratownictwa WSRM.

W ten sposób służby przygotowują się do pracy w trudnych warunkach, na przykład wypadku masowego.

Podczas ćwiczeń symulowane są warunki, z jakimi muszą zetknąć się ratownicy podczas wypadków

Jednym z zadań strażaków jest otwarcie zakleszczonych drzwi

Ratownicy medyczni doskonalili sztukę radzenia sobie z poszkodowanymi

To była trzecia edycja wspólnych ćwiczeń strażaków i ratowników WSRM

Tak się zmienia bełchatowskie śródmieście

Zakończył się pierwszy etap rewitalizacji bełchatowskiego śródmieścia. Rozmach tej inwestycji jest zasługą przyznanej przez Urząd Marszałkowski dotacji z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

EWA DRZAZGA

Okolice bełchatowskiego placu Wolności przeszła rewolucję. Odmieniony został plac, wyremontowano dziesięć tak zwanych kamienic tkaczy oraz przebudowano budynek z początku XX wieku, w którym będzie teraz działać m.in. Centrum Współpracy i Inicjatyw Społecznych. Inwestycja kosztowała ponad 14 milionów złotych. Taki rozmach nie byłby możliwy, gdyby nie unijna dotacja przyznana przez Urząd Marszałkowski - 9 mln zł w ramach RPO WŁ.

Plac Wolności to historycznie jedno z najważniejszych miejsc Bełchatowa. Przed wojną nosił miano Nowego Rynku, a w otaczających go kamienicach mieściły się instytucje publiczne. W 1938 roku przemianowano to miejsce na plac Piłsudskiego, po wojnie nazwano je placem Wolności. I choć urzędy i instytucje wyprowadziły się stąd w okolice pobliskiego placu Narutowicza, to bełchatowianie zawsze darzyli to miejsce szczególnym sentymentem.

- Dla wielu miejscowości województwa łódzkiego prace związane z rewitalizacją strategicznych obszarów mają fundamentalne znaczenie. Rewitalizacja oznacza szansę na drugie życie, zupełnie nową kartę w historii. Tak też było w wypadku Bełchatowa – ocenia Paweł Kowalczyk, radny Sejmiku Województwa Łódzkiego.

Rewitalizacja śródmieścia, bo tak określa się tę część miasta, należy do najważniejszych inwestycji, realizowanych na terenie Bełchatowa w ciągu ostatnich lat. Rozpoczął ją remont placu Wolności. Miejsce przeszło gruntowną metamorfozę. Pojawiły się barwna fontanna, muzyczny

plac zabaw dla dzieci, kawiarniane ogródki, minisiłownia, zachęcające do spacerów mostki i alejki z nowymi roślinami. To właśnie tutaj usytuowany jest też pomnik marszałka Józefa Piłsudskiego, przy którym mieszkańcy miasta spotykają się podczas uroczystości patriotycznych.

Kolejną inwestycją w ramach rewitalizacji był remont dziesięciu tzw. kamienic tkaczy, czyli należących obecnie do miasta budynków z początku XX wieku, usytuowanych przy ulicach: Pabianickiej, Sienkiewicza, Piłsudskiego, Lecha i Marii Kaczyńskich, Bawełnianej oraz placu Narutowicza i placu Wolności. Pierwszy etap rewitalizacji śródmieścia zakończyła przebudowa kamienicy przy placu Wolności 10. Parterowy budynek z charakterystyczną bramą zmienił się w dwukondygnacyjną budowlę. Na parterze mieścić się będą sale warsztatowe, na piętrze będą pomieszczenia administracyjne i pod wynajem. W budynku działać też będzie Centrum Współpracy i Inicjatyw Społecznych.

- Już wartość tych prac, czyli około 14 milionów złotych, świadczy o skali tej inwestycji - podkreśla radny Paweł Kowalczyk. - To ważne, by tworzyć w ten sposób zupełnie nowe możliwości dla mieszkańców miasta. Tym bardziej że Bełchatów będzie wkrótce musiał zmierzyć się ze zmianami towarzyszącymi transformacji energetycznej. Wart zaakcentowania jest fakt, że i Bełchatów, i inne miasta w naszym regionie, które zdecydowały się na rewitalizację, nie byłyby w stanie zrealizować swoich ambitnych projektów bez wsparcia przyznanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w ramach środków unijnych. ■

Przebudowa kamienicy przy placu Wolności 10 zakończyła pierwszy etap rewitalizacji

Jedna z wyremontowanych kamienic tkaczy. Inwestycja kosztowała ponad 14 milionów złotych

Plac Wolności przeszedł gruntowną metamorfozę. Pojawiła się tu między innymi barwna fontanna

Niewątpliwą atrakcją jest muzyczny plac zabaw dla dzieci

Sercem placu Wolności jest pomnik Józefa Piłsudskiego, przy którym mieszkańcy Bełchatowa spotykają się podczas uroczystości patriotycznych

Sala widowiskowa MDK w Radomsku zmieni się nie do poznania

Fot. MDK Radomsko

Zyskają widzowie i artyści. Dzięki unijnemu dofinansowaniu, przyznanemu przez zarząd województwa łódzkiego, sala widowiskowa Miejskiego Domu Kultury w Radomsku będzie nowoczesna i funkcjonalna.

EWA DRZAZGA

Widzowie, którzy przyjdą tu na koncert lub spektakl po zakończeniu prac z pewnością oniemią z zachwytu. Nowe, bardzo wygodne fotele, przebudowana scena, zmodernizowana przestrzeń dla widowni na parterze i na balkonie. Do tego trawers oświetleniowy z parkiem LED, urządzenia pozwalające na streaming, nagłośnienie spełniające wymagania najbardziej wybrednych kinomanów i melomanów, udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Wisienką na torcie będzie nowy system wentylacji i ogrzewania. Koszty zaplanowanych prac zostały oszacowane prawie na 3 mln zł. Aż 85 procent tej kwoty to unijne dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego, przyznane przez zarząd Województwa Łódzkiego.

Sala widowiskowa była remontowana ostatni raz w 2008 roku w ramach projektu Europejskich Scen Teatru Jaracza w Łodzi. Niby niedawno, ale tych kilkanaście lat to niemal technologiczna przepaść w zakresie oświetlenia czy nagłośnienia. To, czym dysponuje MDK, nijak ma

się do standardów, których oczekuje wiele grup teatralnych. Bywało już, że artyści rezygnowali z występu na radomskiej scenie właśnie dlatego, że nie ma tu odpowiedniego zaplecza technicznego, na przykład oświetlenia. Równie istotne są też kwestie związane z komfortem publiczności. Mieszkańców, którzy uczestniczą w wydarzeniach zgodnie mówią, że najwyższy czas na wymianę foteli. Odświeżenie wymaga również wystrój sali.

3 mln zł

**będą kosztować prace.
Aż 85 procent tej kwoty
to unijne dofinansowanie
z Regionalnego Programu
Operacyjnego WŁ**

Podczas remontu przebudowane zostaną też operatornia oraz pomieszczenie techniczne, bo sala widowiskowa w MDK wykorzystywana jest również do projekcji filmowych. Akustyka także ma być dostosowana do potrzeb kina.

- To inwestycja ważna dla mieszkańców miasta i całego powiatu ra-

domszczańskiego. Zdecydowanie przyczyni się do poszerzenia oferty kulturalnej - ocenia Anna Milczanowska, była prezydent Radomska, obecnie poseł Prawa i Sprawiedliwości.

W 2022 roku w radomszczańskim MDK realizowana będzie jeszcze jedna ważna inwestycja, związana z modernizacją piwnic. Założeniem władz miasta jest, aby ten remont udało się zgrać w czasie z przebudową sali widowiskowej. Jeśli wszystko przebiegnie zgodnie z planem, z nowej sali widowiskowej radomszczanie będą mogli korzystać pod koniec 2022 roku.

Kwota unijnego dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego wynosi ponad 2 mln zł.

- Miejski Dom Kultury w Radomsku to okno na świat kultury dla wielu ludzi. I to nie tylko dla mieszkańców miasta, ale zwłaszcza dla osób z okolicznych miejscowości - mówi Aneta Niedźwiecka, wiceprzewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego. - Sama w MDK bywałam dosyć częstym gościem. I doskonale wiem, jak trudno się wybrać do większego teatru, czy na przykład do filharmonii,

bo przecież ponad 40 lat mieszkałam około 30 km od najbliższego miasta. Dlatego ogromnie się cieszę, że ten dom kultury tak prętnie się rozwija

i że jeszcze przyjemniejszy będzie dla mieszkańców odbiór koncertów, przedstawień i innych przedsięwzięć kulturalnych. ■

Miejski Dom Kultury w Radomsku należy do najprężniej działających instytucji kulturalnych w regionie. Sztandarowym przedsięwzięciem organizowanym przez MDK jest słynny Różewicz Open Festiwal, jedyny w Polsce festiwal poświęcony braciom Różewiczom - Januszowi, Stanisławowi i Tadeuszowi.

Fot. MDK Radomsko

Umowę na dofinansowanie remontu sali widowiskowej podpisał Zbigniew Ziemia, wicemarszałek województwa łódzkiego

Fot. Ewa Drzazga

Podczas pikniku odbył się jarmark regionalnych produktów

EWA DRZAZGA

Późnorennesansowy zamek z rodziny Jaxa-Bykowskich w Bykach, które niegdyś były odrębną wsią, a dziś są częścią Piotrkowa, z pięknym parkiem i błoniami, wydaje się stworzony do organizacji imprez plenerowych. Tymczasem do tej pory organizowano tu przede wszystkim imprezy o charakterze rolniczym. W obiekcie swoją siedzibę ma oddział Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

- Wybierając piotrkowską lokalizację na Piknik Rodzinny Województwa Łódzkiego, od razu pomysłeliśmy o zamku Bykowskich. Byliśmy przekonani, że to miejsce sprawdzi się doskonale, bo z jednej strony jest tam niezbędna przestrzeń i zaplecze, a z drugiej ma ono niepowtarzalny klimat – mówi Zbigniew Ziemia, wicemarszałek województwa łódzkiego.

W ramach „Byków Kultury” przygotowano masę atrakcji. Były m.in. animacje dla dzieci, jarmark regionalnych produktów, strefy zabaw,

stoiska przygotowane przez jednostki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, pokazy motocyklowe, koncerty oraz strefa historyczna z walkami rycerzy, prezentacją broni, strzałami z armat, rycerskimi namiotami. Impreza była strzałem w dziesiątkę i – co istotne – dla Byków oznacza początek zupełnie nowej epoki.

- Przygotowując plany imprez kulturalnych na kolejny sezon, na pewno będziemy brać pod uwagę zamek przy ul. Kasztelańskiej w Piotrkowie – deklaruje wicemarszałek Zbigniew Ziemia. - Byki mają ogromny potencjał, szczególnie jeśli chodzi o przedsięwzięcia z elementami historycznymi. To miejsce wprost wymarzone do rekonstrukcji, inscenizacji i pokazów grup historycznych, których przecież w naszym regionie nie brakuje. Jestem pewien, że piotrkowianie jeszcze wiele razy będą mieli okazję bawić się podczas imprez, organizowanych u stóp zamku, będącego przecież własnością samorządu Województwa Łódzkiego – podkreśla wicemarszałek. ■

Fot. Ewa Drzazga

Na scenie można było posłuchać orkiestry dętej

Odkrywamy Byki dla kultury

Błonia zamku Bykowskich w Piotrkowie Trybunalskim były miejscem, gdzie zorganizowano ostatni w tym sezonie Piknik Rodzinny Województwa Łódzkiego. „Byki Kultury”, bo pod takim hasłem odbywała się impreza, były podsumowaniem organizowanego przez Urząd Marszałkowski cyklu pikników „Lato z Funduszami Europejskimi”, które odbywały się w całym regionie. Wszystko wskazuje na to, że Byki na stałe wpiszą się w kulturalny kalendarz województwa.

Fot. Ewa Drzazga

Klimat miejsca podkreślali rycerze

Fot. Ewa Drzazga

O podniebienia gości pikniku dbały panie z kół gospodyń wiejskich, między innymi z KGW Rokszycze

Fot. Ewa Drzazga

Sporą atrakcją były rodzinne warsztaty taneczne

Okiem radnej

**BEATA DRÓŻDŹ,
RADNA
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA
ŁÓDZKIEGO:**

- Cieszę się, że mieszkańcy Piotrkowa Trybunalskiego i okolic zyskali nowe miejsce, gdzie będą mogli bawić się na piknikach i imprezach plenerowych. Urząd Marszałkowski organizując przy ul. Kasztelańskiej „Byki Kultury” otworzył przed tym miejscem zupełnie nowe możliwości. Byki mają piękną przeszłość i niezwykły klimat, a mimo to pozostawały nieco na uboczu, jeśli chodzi o kulturalne życie miasta. Podczas pikniku okazało się, że to idealne miejsce na imprezy rodzinne, koncerty czy pokazy historyczne. Wierzę, że jeszcze nieraz się tu spotkamy.

Tu rodzą się prawdziwe przyjaźnie

Pokaz egzotycznych zwierząt, spotkania z leśnikami i harcerzami, wizyta w leśnej osadzie w Kole, seans w kinie, zajęcia plastyczne i konkursy, ale także korepetycje z matematyki czy angielskiego. To tylko część zajęć w programie realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejowie. Dzieci z gminy Sulejów biorą w nich udział dzięki dotacji z Urzędu Marszałkowskiego w ramach konkursu „Samorząd przyjazny rodzinie 2021”.

EWA DRZAZGA

Na dobry początek był letni wyjazd w góry. Do słynnej Milówki w Beskidzie Żywieckim pojechało 21 dzieci z rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejowie. Dla wielu z nich było to pierwsze spotkanie z górami.

– Wróciły zachwycone – mówi Agnieszka Sykus, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejowie. – Roześmiane, pełne wrażeń, z nowymi przyjaciółmi. Podczas kolonii nawiązały się przyjaźnie, które są kontynuowane podczas spotkań organizowanych w ramach „Czasu dla rodziny”.

Kolejne tygodnie przynoszą nowe atrakcje. Dzieci spotykają się na zajęciach plastycznych. Było ognisko integracyjne i rowerowe zmagania w miasteczku ruchu drogowego. Był pokaz egzotycznych zwierząt, spotkania z leśnikami i harcerzami. Dzieci regularnie spotykają się też

na korepetycjach z matematyki i angielskiego.

– Zależało nam, żeby znaleźć nauczycieli, którzy sprawią, że dzieci będą dany przedmiot lepiej rozumiały, ale także go polubią – śmieje się Agnieszka Sykus.

300 tys zł

przeznaczył Urząd Marszałkowski na konkurs „Samorząd przyjazny rodzinie”. Gmina Sulejów była jednym z sześciu samorządów, które otrzymały dofinansowanie

Program „Czas dla rodziny” realizowany będzie do końca tego roku.

– Chcemy przekonać dzieci i rodziców, że wspólne spędzanie czasu jest fajne – mówi Agnieszka Sykus. Jednocześnie przyznaje, że rozpoczynając projekt obawiali się, jak zostanie przyjęty przez dzieci. – Okazało się, że trafiliśmy w dziesiątkę. Dzie-

ci mówią, że nie mogą się doczekać kolejnych spotkań.

Dzieci i opiekunowie są objęci warsztatami z udziałem psychologa. W wypadku dorosłych chodzi o wzmocnienie kompetencji rodzicielskich. Psycholog, który pracuje z dziećmi, pomaga m.in. wypracować techniki komunikowania się, radzenia sobie ze stresem i agresją. Na program gmina Sulejów otrzymała od samorządu województwa prawie 75 tysięcy złotych.

– „Czas dla Rodziny” jest świetnym przykładem dla innych samorządów – ocenia Dariusz Rogut, radny Sejmiku WŁ. – Projekty, które stawiają na aktywne, rodzinne spędzanie czasu i na interakcje rówieśnicze powinny być realizowane jak najczęściej. Ogromną satysfakcją jest dla mnie fakt, że takie właśnie inicjatywy są wspierane przez Urząd Marszałkowski, m.in. w ramach konkursu „Samorząd Przyjazny Rodzinie 2021”.

Dzieci biorące udział w projekcie regularnie spotykają się na korepetycjach z matematyki i angielskiego

Jedną z wielu okazji do integracji było wspólne ognisko

MOIM ZDANIEM

ZBIGNIEW ZIEMBA, WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO I RADNY SEJMIKU WŁ:

– Przed samorządem województwa łódzkiego stoi wiele wyzwań. Pomoc rodzinie to nasz priorytet, a konkurs „Samorząd przyjazny rodzinie” jest jedną z form wsparcia. Konkurs skierowany był do gmin, powiatów i miast. Zależy

nam na pobudzaniu samorządów do działań wspierających rodziny, budujących dobre wzorce, integrujących i pokazujących, jak fajnie spędzać wspólnie czas. Z każdego szczebla samorządu wyłoniona została jedna jednostka, której projekt otrzymał najwyższą liczbę punktów. Ostateczną decyzję o udzieleniu dotacji podejmował Sejmik Województwa Łódzkiego.

Dom jest tam, gdzie ludzie są razem

Dzienny Dom „Senior - Wigor” w Tuszynie otrzymał ponad 85 tysięcy złotych z rządowego programu Senior+.

Symboliczny czek wręczył pensjonariuszom wojewoda łódzki Tobiasz Bocheński. Środki zostały przeznaczone na wsparcie 20 seniorów, którzy zamieszkują w gminie Tuszyn.

Utworzony w 2015 roku Dzienny Dom „Senior - Wigor” jest dla seniorów z gminy Tuszyn, szczególnie tych samotnych, szansą na aktywne spędzenie jesieni życia w miłym towarzystwie. Motto uwiecznione w głównej sali: „Dom jest tam, gdzie ludzie są razem” jest także mottem dla pracowników placówki, którzy chcą, żeby podopieczni czuli tu domowe

ciepło i atmosferę, których tak bardzo im brakuje. Z oferty dziennego domu pobytu może skorzystać 20 seniorów w wieku 60+.

– Żyjemy coraz szybciej i coraz mniej czasu pozostaje nam dla bliskich. Seniorzy, którzy kiedyś byli otaczani dożywotnią opieką, teraz pozostawiani są przez zajęte pracą czy nauką dzieci i wnuki. Nie zamykamy się tylko swoim środowisku. Współpracujemy z domami seniora w Tuszynie Lesie i Wiśniowej Górze – mówi Karolina Lasoń, kierownik Dziennego Domu Senior-Wigor w Tuszynie.

Seniorzy chętnie biorą udział w proponowanych zajęciach, warsztatach i akcjach. W tym roku udało się na przykład założyć „ogród deszczowy”.

Powstał w ramach projektu realizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego „Powstrzymać suszę”. Mieszkańcy gminy wraz z Andrzejem Górczyńskim, członkiem zarządu województwa łódzkiego, oraz burmistrzem Tuszyna Witoldem Małeckim wykonali pod okiem specjalistów ogród deszczowy oraz zyskali wiedzę o suszy w rolnictwie, racjonalnych sposobach gospodarowania wodą w ogrodzie i gospodarstwie domowym oraz gatunkach roślin odpornych na suszę.

– Żeby integrować pokolenia, podjęliśmy współpracę ze szkołami podstawowymi i przedszkolami. Z okazji Dnia Dziecka nasi seniorzy wystawiają co roku bajkę. Mamy bogato wyposażoną bibliotekę – wylicza dyrektor

Lasoń. – Staramy się dbać o każdego seniora, wspólnie celebруем imieniny i urodziny pensjonariuszy.

Tylko w 2021 roku województwo łódzkie otrzymało blisko 2,5 mln zł z programu Senior+. To jeden z waż-

niejszych projektów społecznych rządu premiera Mateusza Morawieckiego. Głównym celem projektu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym.

Beata Graszka

Przy Domu Seniora udało się założyć ogród deszczowy w ramach projektu Urzędu Marszałkowskiego

Piękny ten krajobraz serca

- W Ewangelii napisano, że talentów nie wolno zakopywać, ale je rozwijać - mówi ks. dr Piotr Turek, organizator I Festiwalu Sztuki Młodych Niepełnosprawnych „Krajobraz Serca” w Łodzi. Festiwal został wsparty przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego.

W kaplicy parafii św. Anny w Łodzi gościły niepełnosprawne dzieci wraz z rodzicami. Młodzi ludzie wzięli udział w warsztatach twórczych, plastycznych i integracyjnych. Usłyszeli również występy orkiestry kameralnej Liceum Muzycznego im. H. Wieniawskiego z Łodzi, zobaczyli pokazy walk karate oraz filmy nagrane podczas przedstawień teatralnych swoich kolegów.

- Naszym celem jest integracja dzieci i mamy nadzieję, że obejmie ona wszystkie ośrodki szkolno-wychowawcze z województwa łódzkiego - mówi ks. dr Piotr Turek, pomysłodawca festiwalu. - Mamy nadzieję wyłowić talenty, które mogą rozwijać się dzięki sztuce. Proszę sobie wyobrazić, że dziewczynka cierpiąca na autyzm zaśpiewała tak pięknie jeden z utworów Adele, że zapewne

Uczestnicy festiwalu wzięli udział w warsztatach twórczych i integracyjnych. Zabawa była przednia

słynna piosenkarka zdziwiłaby się, słysząc to wykonanie.

- Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, a przez to, kim jest i czym dzieli się z innymi - tym cytatem ze świętego Jana Pawła II zwrócił się do uczestników festiwalu Andrzej Górczyński, członek zarządu województwa łódzkiego. - Tyle uśmiechniętych twarzy dawno nie oglądałem w jednym miejscu. To pierwsza edycja

tej wspaniałej imprezy i mam nadzieję, że nie ostatnia.

Festiwal to nie tylko okazja do wspólnej zabawy i rozwijania talentów. Najzdolniejsi otrzymali nagrody, z których najważniejszą są stypendia w szkołach artystycznych. Tam dzieci pod opieką profesjonalnych nauczycieli sztuki będą szlifować talenty. I Festiwal Sztuki Młodych Niepełnosprawnych „Krajobraz

Serca”, realizowany przez Fundację Integracja JP II, dedykowany jest pamięci św. Jana Pawła II. Festiwal otrzymał dofinansowanie między innymi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Honorowym patronatem objął go marszałek Grzegorz Schreiber.

Maciej Petrycki

Seniorzy chcieli się poczuć bezpieczniej za kierownicą

Doskonalenie techniki jazdy na torze, awaryjne hamowanie i wychodzenie z poślizgu - tego uczyli się seniorzy na zajęciach w ramach projektu „Bezpieczna jazda w Łódzkiem, senior za kierownicą”.

To pilotażowy program Urzędu Marszałkowskiego realizowany przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego. Jest skierowany do mieszkańców naszego regionu powyżej 60 roku życia, którzy mają prawo jazdy, ale chcą doskonalić technikę jazdy samochodem. Program oficjalnie zainaugurował marszałek województwa łódzkiego Grzegorz Schreiber.

Seniorzy, którzy zgłosili się do programu, szkolili się w październiku i listopadzie na terenie Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy w Sieradzu. Zajęcia składały się z części teoretycznej - uczestnicy zapoznali się ze statystykami i przyczynami wypadków oraz dowiedzieli się o ostatnich zmianach w przepisach ruchu drogowego, oraz praktycznej - na torze i po mieście.

- Prawo jazdy mam od 60 lat, ale uznałem, że trzeba odświeżyć

umiejętności. Zachęciła mnie do tego właśnie inicjatywa Urzędu Marszałkowskiego. A ponieważ seniorom czuję się bardziej niż kierowcą, zdecydowałem się na ten krok - opowiada Piotr Markiewicz, uczestnik szkolenia.

Podczas zajęć praktycznych uczestnicy wpadali w kontrolowany poślizg na płytach poślizgowych na prostej drodze i na zakręcie. Trenowali też hamowanie na śliskiej nawierzchni. Wszystko po to, by ćwiczyć reakcje przydatne w sytuacjach awaryjnych.

- Wrażenia były niesamowite! - mówi Piotr Markiewicz. - Taki trening jest bardzo potrzebny. Te niespodziewane zachowania samochodu w czasie poślizgów i konieczność reagowania ... Uświadomiłem sobie, że na jezdni trzeba ostrożnie reagować i nie ma co udawać cwaniaka. Dobrze, że na fotelu obok

siedział instruktor i podpowiadał co robić.

- Było fantastycznie, pierwszy raz na czymś takim jechałem. Mogłam się nauczyć wielu rzeczy, a szczególnie tego, jak wychodzić z poślizgu, w jaki sposób kręcić kierownicą gdy wpadniemy w poślizg. Takie szkolenia są potrzebne dla seniorów, którzy uzyskali prawo jazdy kilkadziesiąt lat temu - dzieliła się wrażeniami Jadwiga Frukacz-Pash.

Kolejna część szkolenia obejmowała jazdę po mieście pod okiem instruktora.

- Cieszę się, że w naszym województwie ruszyła taka akcja. Mam 76 lat, prawo jazdy zrobiłem 57 lat temu. Nigdy nie miałem wypadku, nawet mandatu dotąd nie dostałem, a mimo wszystko zdecydowałem, że pogłębię swoje umiejętności - dodaje Grzegorz Janicki.

Dariusz Kulas

Jazda na płycie poślizgowej - uczestnicy mogli ćwiczyć hamowanie na mokrej nawierzchni

- Maciej Wisławski, rzecznik Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego, jeden z najsłynniejszych pilotów rajdowych:

- Ten projekt ma olbrzymie znaczenie dla bezpieczeństwa seniorów i innych uczestników ruchu drogowego. Też jestem seniorem i wiem, jak w pewnym wieku spada nasza sprawność. To po prostu fizjologia. Siadają nam wzrok, słuch, refleks, orientacja, wyobraźnia. Do tego zmiany następują tak wolno, że tego nie odczuwamy. Mając sześćdziesiąt czy siedemdziesiąt lat wydaje nam się, że jesteśmy tak samo sprawni jak trzydzieści, czterdzieści lat temu. A to nieprawda. Dzięki temu projektowi nasi seniorzy mają okazję zetknąć się z kilkoma bardzo

ważnymi zajęciami prowadzonymi przez profesjonalnych instruktorów doskonalenia techniki jazdy. To uruchamia wyobraźnię, pokazuje, w którym miejscu są w tej chwili, jeżeli chodzi o sprawność uczestniczenia w ruchu drogowym. Dzięki udziałowi w szkoleniu seniorzy wiedzą, jak wygląda ich kontakt z samochodem i drogą, poznają granice przyczepności samochodu. Takie szkolenia bardzo pomagają. Uważam, że ocalenie nawet jednego życia jest warte każdego trudu.

- Tego typu szkolenia są potrzebne, szczególnie dla seniorów, którzy uzyskali prawo jazdy kilkadziesiąt lat temu - dzieliła się wrażeniami Jadwiga Frukacz-Pash

Tu żył ostatni tur na ziemiach polskich

Bolimowski Park Krajobrazowy, jeden z siedmiu należących do Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, świętuje w tym roku 35-lecie powstania. To doskonała okazja, aby przypomnieć o najważniejszych atutach tej urokliwej części regionu.

BEATA GRASZKA

Park, położony na granicy województw łódzkiego i mazowieckiego, został utworzony w 1986 roku. To miejsce, które nieustannie zachwyca pięknem.

– To w naszym województwie park wyjątkowy. Stanowi pozostałość po dawnych puszczech Jaktorowskiej, Miedniewickiej i Bolimowskiej – opowiada Katarzyna Krakowska, dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego. – Puszczański charakter parku powoduje, że występują tu wyjątkowe gatunki zwierząt, roślin i grzybów. Na tym obszarze żył ostatni tur na

ziemiach polskich, spotkać tu można łosie i wilki.

Bolimowski Park Krajobrazowy przyrodniczo należy do najcenniejszych terenów w województwie łódzkim i w kraju. Ma ponad 10 tys. hektarów, jest rozległym i w miarę zwartym lasem, w większości sosnowym, jedynym tak dużym pomiędzy Łodzią a Warszawą. Uroku dodają mu resztki starych dąbrów i pojedyncze dęby pamiętające I wojnę światową. Tu i ówdzie bieleją brzozy. Olchy rosnące w zagłębieniach wzdłuż Rawki i leśnych strumieni przypominają o dawnej obfitości wody i rozlicznych niegdyś bagnach, dziś już niemal niewidocznych. Rosnące pojedynczo czy w niewielkich skupieniach graby każą pamiętać, iż niegdyś były stałymi składnikami puszczy.

– Rzeka Rawka, która przepływa przez teren parku, jest rezerwatem przyrody na całej długości. Pałac w Nieborowie, park w Arkadii, stare młyny i pozostałości dworów dopełniają obrazu tego obszaru, atrakcyjnego dla turystyki i rekreacji – mówi Katarzyna Krakowska.

Z okazji 35 rocznicy powstania parku w Nieborowie odbyła się uroczystość jubileuszowa, której organizatorem był Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego we współpracy z Muzeum w Nieborowie i Arkadii oraz gminą Nieborów.

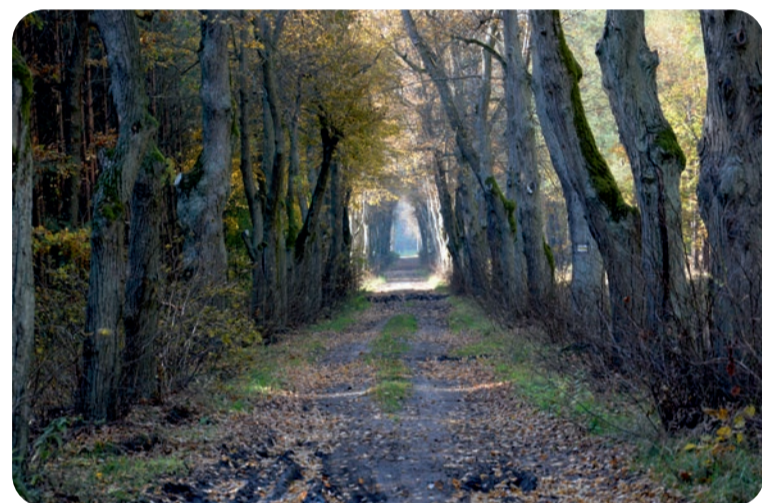
Oberwanka nad rzeką Rawką. Przepływająca przez park Rawka na całej długości, czyli blisko stu kilometrów, jest rezerwatem przyrody. To ewenement w tej części kraju

W wydarzeniu uczestniczył Andrzej Górczyński, członek zarządu województwa łódzkiego.

– Parki krajobrazowe województwa łódzkiego to piękno naszego województwa. Dzięki wszystkim pracownikom, którzy zajmują się nie tylko przyrodą, ale także edukacją ekologiczną. Edukacja dzieci i młodzieży, właśnie ta ekologiczna, jest bardzo ważna, bo wraca do nas w dorosłym życiu, w naszych codziennych czynnościach. Szczególnie dzięki pracownikom Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, który dziś świętuje 35 lat istnienia – powiedział Andrzej Górczyński.

W ramach obchodów jubileuszu zorganizowana została konferencja zatytułowana „Gatunki rodzime, obce i inwazyjne Bolimowskiego Parku Krajobrazowego”.

Uczestnicy jubileuszowych obchodów zwiedzili wystawę „W podróży” w pałacu w Nieborowie. W ramach projektu „Owoce pamięci” w ogrodach nieborowskich posadzone zostały owocowe drzewka tradycyjnych odmian jabłoni, takich jak antonówka, kosztela i kronselka. ■

Uważni turyści mogą w parku natknąć się na iście bajkowe widoki

Puszcza Bolimowska. Resztki starych dąbrów i pojedyncze dęby, pamiętające I wojnę światową, dodają jej uroku

Symbolem parku jest konwalia majowa tworząca rozległe „konwaliowiska”

Fauna i flora Bolimowskiego Parku Krajobrazowego zachwycają. Na zdjęciu łabędzie nieme

Stado danieli. Na terenie parku występują wyjątkowe gatunki zwierząt, roślin i grzybów. Można tu spotkać łosie, wilki, sarny i jelenie

Forum nowych możliwości

Trzy dni pełne inspirujących wykładów i dyskusji, zdobywania kontaktów biznesowych i wymiany doświadczeń, znakomici eksperci, ważne dla nas wszystkich tematy. Takie było XIV Europejskie Forum Gospodarcze - Łódzkie 2021.

**ADRZEJ ADAMCZEWSKI,
JACEK GRABARSKI**

- Spotykamy się w kapitalnym momencie, chwilę po tym, jak rząd przekazał samorządom ogromne pieniądze na inwestycje w ramach Polskiego Ładu. 23 miliardy złotych w Polsce, 1,8 miliarda w samym województwie łódzkim - mówił na inaugurację marszałek województwa łódzkiego Grzegorz Schreiber, zachęcając do rozmów, wymiany myśli i wspólnej debaty nad przyszłością. - Chcemy na tym Forum eksponować motywy współpracy dotyczącej wszystkich sfer: przedsiębiorców, naukowców, samorządowców i rządu. Doświadczenia i młodości.

W 40 panelach dyskusyjnych udział wzięło ponad 200 ekspertów z różnych dziedzin oraz 2000 uczestników. Jednym z kluczowych tematów EFG była przyszłość i dynamiczny rozwój województwa łódzkiego, na które bez wątpienia wpłyną inwestycje realizowane wspólnie przez rząd, samorząd i lokalnych przedsiębiorców.

Forum stało się okazją m.in. do rozmowy na temat Centralnego Portu Komunikacyjnego.

- To największy projekt rozwoju ostatnich lat. Efektem będzie 90 połączeń z Łodzi do Warszawy na dobę i pociągi dojeżdżające do stolicy w 45 minut - mówił Marcin Horała, pełnomocnik rządu ds. CPK.

Ważnym dla naszego regionu panelem był ten poświęcony szansom, jakie daje samorządom, Krajowy Plan Odbudowy. Jednym

z uczestników dyskusji był wiceminister funduszy i polityki regionalnej Waldemar Buda.

- Skala inwestycji z Krajowego Planu Odbudowy musi doprowadzić do ożywienia gospodarczego. Temu ma służyć Plan - mówił Waldemar Buda, rozpoczynając dyskusję i dodał, że rozmach KPO będziemy odczuwać, obserwując potężne inwestycje między innymi w służbę zdrowia, transport niskoemisyjny, termomodernizację budynków, program Maluch+, czyli system opieki nad dziećmi do lat trzech, czy w projekty wodno-kanalizacyjne.

Ciekawe i istotne były dyskusje o rynku pracy i ściśle z nim powiązanymi innowacjami w edukacji. Ważną dla nas wszystkich kwestią była ochrona klimatu. Panele poświęcone tej tematyce dotyczyły między innymi kolei, jako najbardziej ekologicznego środka transportu, wyzwań stojących przed regionem łódzkim w związku z przekształceniami źródeł pozyskiwania energii. Mówiono o finansowaniu - ze środków krajowych i unijnych, projektów dotyczących ochrony środowiska.

Gwiazdy sportu dzieliły się pomysłami dotyczącymi promocji województwa łódzkiego i wykorzystania do tego sportowych marek regionu. Sportowych akcentów było więcej - wykład motywacyjny zatytułowany „Otwarta komunikacja” wygłosił Vital Heynen, trener siatkarskiej reprezentacji Polski.

Uroczystym zwieńczeniem drugiego dnia Forum była gala Na-

grody Gospodarczej Województwa Łódzkiego - Biznes na Plus. Poprowadzili ją Miss Polonia 2019 Karolina Bielawska oraz Krzysztof Ibisz. Nagroda to wyróżnienie dla podmiotów, które budują pozytywny wizerunek województwa, osiągają najlepsze efekty ekonomiczne, realizują innowacyjne projekty, cieszą się uznaniem w naszym regionie, kraju i za granicą. Nagrody - w sześciu kategoriach - wręczali: marszałek Grzegorz Schreiber, Iwona Koperska, przewodnicząca Sejmiku WŁ, wice-marszałkowie Piotr Adamczyk i Zbigniew Ziemia, członkowie zarządu WŁ - Robert Baryła i Andrzej Górczyński. Wśród gości gali był między innymi Tobiasz Bocheński, wojewoda łódzki, który wręczył nagrodę specjalną. Otrzymał ją Dom Samotnej Matki im. Stanisławy Leszczyńskiej w Łodzi, największy ośrodek wsparcia dla kobiet w ciąży i matek z małolletnimi dziećmi.

- Jestem dumny, że mogliśmy docenić tak wspaniałe osoby i firmy. Gratuluję zwycięzcom i nominowanym, dziękuję za wasz wkład w rozwój naszego województwa - mówił podczas gali marszałek Grzegorz Schreiber.

Przed ogłoszeniem wyników marszałek oraz przewodnicząca sejmiku uhonorowali Kajetana Duszyńskiego, lekkoatletę AZS Łódź, złotego medalistę Igrzysk Olimpijskich w Tokio w sztafecie mieszanej 4x400 m. Kapitan złotej sztafety otrzymał tytuł Sportowego Ambasadora Województwa Łódzkiego oraz symboliczny czek na stypendium - 15 tys. zł. ■

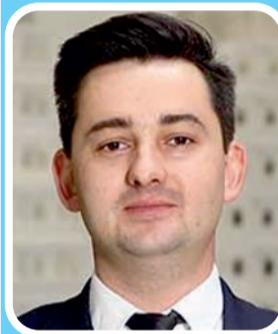
LAUREACI NAGRODY GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - BIZNES NA PLUS

Kategoria „Biznes na PLUS Nagroda Zarządu Województwa Łódzkiego”

Instytut Ogrodnictwa-Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach - przedmiotem działania Instytutu jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych dotyczących sadownictwa, warzywnictwa, roślin ozdobnych, pszczelarstwa.

prof. dr hab. Dorota Konopacka
dyrektor Instytutu Ogrodnictwa-Państwowego Instytutu Badawczego

Kategoria „Projekt Przyszłości”

Spółka Izodom 2000 Polska ze Zduńskiej Woli - producent kształtek styropianowych dla budownictwa, płyt dociepleniowych oraz innych elementów z tworzyw piankowych. Firma specjalizuje się też w projektowaniu rozwiązań ułatwiających szybkie wznoszenie energooszczędnych budowli. Izodom eksportuje większość produkowanych wyrobów. Główne rynki zbytu to kraje Unii Europejskiej, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Maroko, Rosja, Ukraina.

Tomasz Wójcik
prezes zarządu Izodom 2000

Kategoria „Lider Innowacji”

Firma Neonica Polska z Łodzi - producent zaawansowanych technologicznie rozwiązań oświetleniowych, między innymi oświetlenia przemysłowego pod marką Nextimo Led, czy oświetlenia led dla szklarniowych upraw roślin i kwiatów pod marką Growy Led. Firma eksportuje swoje wyroby do ponad 61 krajów na wszystkich kontynentach

Mauricio Vargas
dyrektor handlowy firmy Noenica

Kategoria „Eksportowy Produkt Roku”

Spółka Jagoda JPS ze Skierniewic - producent maszyn ogrodniczych, rolniczych i sadowniczych. Firma specjalizuje się w produkcji kombajnów do zbioru owoców jagodowych: porzeczek, agrestu, aronii, malin, wiśni, śliwek. Od ponad 30 lat konstruktorzy firmy specjalizują się w dostarczaniu nowoczesnych rozwiązań do zbioru i pielęgnacji upraw na całym świecie.

Magdalena Placek
wspólnicy firmy Jagoda

Kategoria „Debiut Roku”

Firma Arcybox z Łodzi - producent zabawek dla dzieci. Misją firmy jest edukacja przez zabawę, rozbudzanie pomysłowości i inspiracja do tworzenia dziecięcych arcydzieł z prostych rzeczy. Markę Arcybox stworzyły mamy, które z dzieciństwa pamiętają, jak kreatywne jest wymyślanie zabaw i samodzielne tworzenie zabawek.

Anna Skrzypek, Hanna Kuczyńska i Anna Tapan
właścicielki firmy Arcybox

Kategoria „Świadomi w Biznesie - Nagroda Publiczności”

Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie - firma o 114-letniej tradycji. Jest instytucją finansową pierwszego kontaktu dla społeczności lokalnej oraz firm działających na lokalnym rynku. Rozpoczynali działalność w 1907 roku jako Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe liczące 126 członków.

Tomasz Klimecki
prezes zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie

Podczas gali Nagrody Gospodarczej Województwa Łódzkiego - Biznes na Plus Kajetan Duszyński, złoty medalista Igrzysk Olimpijskich w Tokio otrzymał, tytuł Sportowego Ambasadora Województwa Łódzkiego

BRA Day, czyli piękny dzień

Były rozmowy o rekonstrukcji piersi po leczeniu raka, o intymności. Szpital im. Kopernika w Łodzi po raz kolejny zorganizował BRA Day, czyli dzień informacji o rekonstrukcji piersi.

MACIEJ PETRYCKI

Akcja, organizowana przez należącego do samorządu województwa łódzkiego szpital już po raz szósty, ma wspaniałą oprawę i szczególnie klimat. Spotykają się bowiem kobiety zmagające się z nowotworem piersi oraz zainteresowane profilaktyką tej groźnej choroby.

Uczestniczki akcji brały udział w spotkaniach z lekarzami i diagnostami w szpitalu oraz Monopolis w Łodzi. W kinie Szpulka w Łódzkim Domu Kultury zobaczyły przedpremierowy pokaz filmu „Bo we mnie jest seks” Katarzyny Klimkiewicz, przygotowany specjalnie dla kobiet związanych z inicjatywą BRA Day.

W Monopolis, miejscu spotkań i warsztatów, zaprezentowane zostały piękne, artystyczne fotografie 12 kobiet walczących z chorobą nowotworową piersi. Zdjęcia wykonała Monika Szalek, stylizacje Anna Hynek, makijaże Małgorzata Jakubowska i Lena Lewandowska, a fryzury One Cocept. Fotografie, zarówno z tej sesji jak i poprzednich edycji, ozdabiają ściany Wojewódzkiej Przychodni Onkologicznej.

Patronat nad wydarzeniem objął marszałek Grzegorz Schreiber, a w uroczystości w Monopolis wzięła udział przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego Iwona Koperska, która jest propagatorką idei BRA Day.

BRA Day powstał 10 lat temu w Kanadzie. Na celu ma profilaktykę i edukację dotyczącą nowotworów piersi, a zwłaszcza promowanie zabiegów rekonstrukcji piersi po mastektomii. W Polsce od 2014 roku te wzorce propaguje Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. Kopernika w Łodzi. Partnerami akcji są Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi oraz Fundacja Pełną Piersią na rzecz Rozwoju Rekonstrukcji Piersi. ■

Idea BRA Day ma uświadomić Polkom, że każda kobieta, która staje w obliczu choroby nowotworowej i mastektomii ma prawo do refundowanego przez NFZ zabiegu rekonstrukcji piersi. W Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi pracuje wielodyscyplinarny zespół specjalistów, zajmujących się całościową opieką nad chorymi na raka piersi. Wykonywane są w nim zabiegi rekonstrukcji piersi wg światowych standardów. Bohaterki BRA Day są przykładem, że po zakończeniu leczenia można żyć aktywnie, a nawet podczas leczenia można cieszyć się kobiecością i budować poczucie własnej atrakcyjności.

Iwona Koperska, przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego jest propagatorką idei BRA Day

Uczestniczki spotkania w Monopolis

Tak powstawała potęga harcerskiej Łękawy

W Łękawie koło Bełchatowa harcerze z całej Polski szkolili się na kursach i obozach. Tu wpajano im harcerski etos, o którym pamiętali walcząc w Szarych Szeregach czy w strukturach podziemia. Przez dziesięciolecia przez pałac i park w Łękawie przewinęły się tysiące chłopców w harcerskich mundurkach. A wszystko zaczęło się 100 lat temu od... główki kapusty, która uporczywie spadała z chłopskiego wozu i harcerza, który za wszelką cenę chciał spełnić dobry uczynek.

EWA DRZAZGA

Ponoć było to tak: Józef Przedpełski, 37-letni inżynier pracujący w Sosnowcu, jechał bryczką do Czeladzi. Po drodze obserwował niezwykłą scenę. Chłop wiózł na wozie kapustę, a obok szedł harcerz. Wóz podskakiwał na drodze, kapusta co rusz spadała, a harcerz co chwilę podnosił kapuścianą główkę i odkładał na wóz. Nagle woźnica odwrócił się i zobaczył chłopaka z kapustą w ręku. „Złodziej” – pomyślał i zdzielił harcerza batem. Zaintrygowany Przedpełski przywołał chłopca i spytał go, dlaczego ciągle podnosił kapustę. A harcerz na to, że każdy skaut pomaga bliźnim, jeśli tylko ma okazję, a jego obowiązkiem jest spełnienie przynajmniej jednego dobrego uczynku dziennie.

Pałac w Łękawie w okresie międzywojennym

Kierunek – Łękawa Harcerska

Na Józefie Przedpełskim miało to zrobić takie wrażenie, że postanowił harcerzom z Zagłębia Dąbrowskiego pomóc. A że miał gest, przekazał im lwią część swojej ojcowizny: pałac w Łękawie, wiosce położonej w połowie drogi między Kamieńskim i Bełchatowem, niespełna 20 km od Piotrkowa.

Akt darowizny podpisano w Sosnowcu 12 maja 1921 roku. Oprócz pałacu z zabudowaniami gospodarczymi harcerze dostali ogród, park i teren z kaplicą z XVIII wieku – łącznie jakieś 10 hektarów ziemi. Majątek miał służyć harcerzom z Polski

i tym, którzy działali na obczyźnie. Harcerze zobowiązali się do pomocy miejscowym mieszkańcom, między innymi do tego, że będą im udostępniać punkt medyczny i bibliotekę.

Pierwsi harcerze do Łękawy przyjechali jeszcze tego samego lata. Jeśli spodziewali się warunków jak w hotelu, musieli się srodze rozczarować. W 1914 roku przez Łękawę przeszedł front. Skutki tego faktu były odczuwane dość długo. Siedem lat później pałac wciąż pozbawiony był szyb w oknach, dach przeciekał, a pomieszczenia w ogromnym budynku były zdewastowane, podob-

nie jak zabudowania gospodarcze. Sad, ogród i park również wymagały pracy. Dość powiedzieć, że na pierwszych obozach w 1921 roku harcerze musieli spać w namiotach w parku.

Żeby majątek wyprowadzić na prostą, ZHP ogłosił zbiórki społeczne. Powstał nawet „komitet przyjaciół Łękawy”, skupiający ludzi z całej Polski. Do 1922 roku sytuacja w majątku poprawiła się już na tyle, że można było zorganizować zlot drużyn harcerskich. Podczas tego spotkania generał Józef Haller, przewodniczący ZHP, oficjalnie ogłosił, że w Łękawie utworzony został ośrodek szkolenia

instruktorów harcerstwa, a miejscowość nazwano „Łękawa Harcerska”.

Rozkwit i zmierzch

Lata 1921-1939 stanowiły dla Łękawy czas najpierw remontów i ulepszeń, a potem rozkwitu. Naprawiono dach i okna, wyremontowano kuchnię. Zainstalowana została ciepła woda, wyposażono sale dla harcerzy i instruktorów. Na potrzeby mieszkańców pałacu wybudowano betonową studnię z mechanicznymi pompami i kanalizacją. Zupełną nowością była harcerska straż ogniowa. Harcerze zapoczątkowali także hodowlę

Józef Przedpełski przekazał harcerzom znaczną część swojej ojcowizny

krów mlecznych. Organizowali letnie kursy dla miejscowej młodzieży. Najzdolniejsi łękawianie trafiali dzięki temu do szkół branżowych. Łękawa Harcerska zmieniła się w prawdziwą perełkę i była największą harcerską nieruchomością na świecie. Ustępował jej nawet słynny angielski Gulliver Park. Ośrodek tętnił życiem, przewinęły się przez niego tysiące młodych ludzi w harcerskich mundurkach. Wojna przerwała tę działalność, ale latem 1945 roku harcerze wrócili do Łękawy. Kolonie, obozy, kursy; świadectwem tej działalności są zachowane zdjęcia z pierwszych powojennych lat. Klimat dla harcerstwa zmienił się w 1947 roku. Polityczne naciski i zmiany w strukturach nie przysłużyły się Łękawie Harcerskiej. W 1950 roku ośrodek przejął skarb państwa, a 5 lat później utworzono tu zakład wychowawczy dla młodzieży.

Mimo to w Łękawie o harcerskich tradycjach nie zapomniano. W 1990 roku uczestnicy przed- i powojennych kursów powrócili do Łękawy. Nie były to już wielodniowe pobyty, ale raczej weekendowe wizyty, nazywane złazami „łękawiaków”. ■

WYJAŚNIENIE

W artykule „To były niedziele pełne wrażeń”, który ukazał się w poprzednim wydaniu „Łódzkie.pl”, zabrakło informacji o tym, że trzy wycieczki koleją po województwie łódzkim w ramach projektu „Turystyczne niedziele” były realizowane przez spółkę Polregio.

Sierpień 1945 r. Harcerze jadą na obóz do Łękawy

Kurs drużynowych w Łękawie. Rok 1946

Apel harcerzy w Łękawie

ŁÓDZKIE
dla biznesu

województwo łódzkie wspiera przedsiębiorców

- Bezpłatne doradztwo dla start-upów i mśp
- Targi krajowe i międzynarodowe
- Wsparcie działalności eksportowej
- Szkolenia, warsztaty, networking

Skontaktuj się z nami:

biznes@lodzkie.pl

42 633 70 34

Znajdź nas:

- Łódzkie dla biznesu
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Zapraszam do współpracy

Grzegorz Schreiber
Marszałek Województwa Łódzkiego

www.biznes.lodzkie.pl

eUrząd Marszałkowski
Województwa Łódzkiego –
Etap II

REJESTRY PUBLICZNE

Z OBSZARÓW TEMATYCZNYCH

E-USŁUGI
W ZASIĘGU RĘKI

#eurząd2_umwł

- ✓ BUDŻET I FINANSE
- ✓ WŁADZA I PRAWO LOKALNE
- ✓ TRANSPORT I ŚRODOWISKO
- ✓ SPORT I TURYSTYKA

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

si.lodzkie.pl

Radni VI kadencji

Sejmiku Województwa Łódzkiego

Przewodnicząca Sejmiku

Iwona Koperska
klub radnych PiS
okręg 3

Wiceprzewodniczący Sejmiku

Zbigniew Linkowski
klub radnych PiS
okręg 2

Wiceprzewodnicząca Sejmiku

Aneta Niedźwiecka
klub radnych PiS
okręg 4

Piotr Adamczyk
klub radnych PiS
okręg 1

Alicja Antczak
klub radnych PiS
okręg 2

Artur Bagieński
klub radnych PSL
okręg 5

Paweł Bliźniuk
klub radnych KO
okręg 1

Marcin Bugajski
klub radnych KO
okręg 1

Andrzej Chowis
klub radnych PSL
okręg 3

Janusz Ciesielski
klub radnych PiS
okręg 5

Paweł Drażczyk
klub radnych KO
okręg 1

Beata Dróżdź
klub radnych PiS
okręg 4

Włodzimierz Fisiak
klub radnych PiS
okręg 1

Arkadiusz Gajewski
klub radnych KO
okręg 5

Edward Kiedos
klub radnych PiS
okręg 3

Paweł Kowalczyk
radny niezależny
okręg 4

Iwona Lewandowska
klub radnych KO
okręg 2

Marek Mazur
klub radnych PSL
okręg 4

Anna Rabięga
klub radnych KO
okręg 1

Dariusz Rogut
klub radnych PiS
okręg 4

Halina Rosiak
klub radnych PiS
okręg 1

Dorota Ryl
klub radnych KO
okręg 3

Katarzyna Sadowska
klub radnych KO
okręg 1

Marlena Sagan
klub radnych PiS
okręg 3

Paweł Sałek
klub radnych PiS
okręg 5

Witold Stępień
klub radnych KO
okręg 3

Edyta Strumian
klub radnych KO
okręg 2

Ewa Wendrowska
klub radnych PiS
okręg 5

Dorota Więckowska
klub radnych PiS
okręg 3

Waldemar Wojciechowski
klub radnych PiS
okręg 2

Bożena Ziemięnicz
klub radnych KO
okręg 1

Zbigniew Zięmba
klub radnych PiS
okręg 4

Jolanta Zięba-Gzik
klub radnych PSL
okręg 3

Okręgi wyborcze

1 miasto Łódź

2 powiaty: kutnowski, łęczycki, łowicki i zgierski

3 powiaty: łęski, pabianicki, pajęczański, podgórski, sieradzki, wieluński, wierzbowski, zduńskowolski

4 miasto Piotrków Trybunalski, powiaty: bełchański, łódzki wschodni, piotrkowski, radomszczański

5 miasto Skieriewice, powiaty: opoczyński, rawski, skieriewicki, tomaszowski, brzeziński